

תוכן העניינים

7	הקדמה למהדורה השנייה
11	פתח־דבר
“פסיכולוגיה כמדע חמור”	
13	מבוא מאת יעקב גולומב
53	הערח הקדמה למאמר מאת ש״ה ברגמן ונתן רוטנשטרייך
55	ביבליוגרפיה רלוונטית
58	“פילוסופיה כמדע חמור”
“פנומנולוגיה”	
140	הערת הקדמה למאמר
144	“פנומנולוגיה”

”רכישת הכלליות הטהורות על-ידי

שיטת ראיית המהויות”

- 180 הערת הקדמה לפרק
- 181 ביבליוגרפיה רלוונטית
- ”רכישת הכלליות הטהורות על-ידי שיטת
- 183 ראיית המהויות”
- 221 אגרון ולקסיקון בסיסי

הקדמה למהדורה השנייה

חלפו למעלה משמונים שנה מאז כתב הוסרל את המאמר הראשי "פילוסופיה כמדע חמור" בקובץ שלפנינו וכארבעים שנה מאז תורגם לראשונה לעברית והופיע בהוצאת מאגנס. שני דברים משמעותיים התרחשו בינתיים, למן תרגומם לעברית, שחייבו התקנה מחודשת של המאמרים שבקובץ: היחסה ספרות פרשנית עצומה ומגוונת העוסקת בפנומנולוגיה ובנושאים הבאים לביטוי במאמרו של הוסרל, שרק חלק קטן ורלוונטי ממנה מוזכר במהדורה שלפנינו; גם השפה העברית לא נחה על שמריה והתעשרה במונחים פילוסופיים חדשים או מחודשים שחלקם קשור באופן הדוק לשפת ההגות הפנומנולוגית ושמן ההכרח שיבואו לידי ביטוי בתרגומים המותקנים לימינו.

חלק ניכר מעושר חדש זה יש לזקוף לזכותו של אברהם צבי בראון, שבתרגמו את ספרו של הוסרל 'הגיונות קרטזיאניים' תרם תרומה חשובה לגיבוש אגרון עברי של מונחים פנומנולוגיים ושרוב הצעותיו יושמו גם במהדורה מעובדת זו. גם זכות גדולה נפלה לידי נתן רוטנשטרייך אשר בהגותו תרם תרומה משמעותית ביותר לשמירתה וטיפוחה של ההגות הפנומנולוגית בארץ. על עזרתו האדיבה כמינוח ובעצותיו הטכניות אני חייב לו תודה מיוחדת.

לגבי הנושא המרכזי של הקובץ שלפנינו, לצערי, כאז כן עתה: השתלטותה של הטכנולוגיה והשיטה של מדעי הטבע על הפסיכולוגיה, לא רק שלא נעצרה, כדרישתו של הוסרל במאמרים כאן, אלא אף הרחיקה לכת: אנו עדים כיום לאימפריאליזם ללא עוררין של הטכנולוגיה הביהביוריסטית.

הקדמה למהדורה השנייה

הפסיכולוגיה האמפירית העכשווית נותרה, למרות התחכום ההולך וגבר שלה, אותה גברת בשינוי אדרת: יישום לא תקף, מבחינת העניין ומושאי החקירה, של הפרדיגמה של מדעי הטבע הפוזיטיביסטיים על מדע הפסיכי. גם הניסיונות המודרניים ליישם את מודל המחשב על מחקרים קוגניטיביים של החשיבה מותירים את האיש החושב בבחינת עבר הסוגר לטכניקה המנוגדת לתוכן שאותו היא מבקשת לחקור. תקוותי היא כי עיון מחודש במאמרים המכונסים כאן יאיט במקצת את הרצצה המטורפת של 'מדעני' ההתנהגות אחרי שיטותיהם של מדעי הטבע, שבהם, כך נדמה, מידת הדוגמטיות קטנה והולכת ביחס הפוך למה שקורה במעבדותיה המודרניות הממוחשבות להפליא של הפסיכולוגיה.

בעיבוד של התרגומים שלפנינו, השתולתי במידת האפשר, לשמור על התרגום המקורי תוך הבאה למידה גדולה יותר של אחידות ועקיבות במונחים ובכיתובם. תיקנתי רק תיקונים הכרחיים. באותם מקומות שבהם הסטייה הן מן המקור והן מן העברית המודרנית נראתה לי משמעותית מדי נאלצתי לתרגם את המאמר כולו מחדש — כפי שאירע לגבי המאמר של הוסרל "פנומנולוגיה", שהובא במהדורה הראשונה באופן מקוטע ובלתי־שלם.

הוצאת הספרים ע"ש י"ל מאגנס של האוניברסיטה העברית בירושלים ועורכי מבחר זה מודים לידידי הוסרל ובייחוד לבנו פרופסור גרהארט הוסרל על האדיבות שגילו במתן רשות להוציא מבחר זה.

למעט מקרים בודדים, נשארו על כנן הערותיהם המועילות של עורכי המהדורה הראשונה: הפרופסורים שמואל הוגו ברגמן

הקרמה למהדורה השנייה

ז"ל ונתן רוטנשטרייך יבל"א. על אלה הוספתי, לפי הצורך,
הערות משלי.

הערות המתבר מסומנות בכוכבון *, הערות העורכים מסומנות
במספרים.

י.ג.

האוניברסיטה העברית בירושלים
אייר תשנ"ג